

## 6

## SUKUUNSA SUOPETÄJÄ

**Herkistyvä lapsi**

*Täytyisikö meidän olla huolissamme 4,5-vuotiaasta tyttärestämme, joka herkistyy aina, kun kuulee kauniin kappaleen? Musiikki vaikuttaa häneen hyvin voimakkaasti. Musiikilla on perheessämme vahva rooli, koska itse harrastan klassista musiikkia ja tykkään myös kuunnella sitä. Tulee vain sellainen olo, että pitäisikö kaikki haikeat ja kauniit kappaleet jättää pois. Vai annanko vain tunteiden purkaantua eli tytön itkeä? Muutoin tyttö tykkää hirveästi musiikista ja haluaa sitä kuunnella, soittaa ja tanssia. Usein, kun hän alkaa itkeä musiikin vaikutuksesta, hänelle tulee samalla kova ikävä jotakuta henkilöä, isiä, äitiä tai mummoa. Myös silloin, kun tyttö on väsynyt, esimerkiksi illalla ennen nukkumaanmenoa, hän alkaa itkeä ja hänellä on kova ikävä jotakuta, vaikka koiraa. Tai sitten tyttö itkee ja sanoo, että kuulee korvissaan kauniin musiikin ja itkee sen takia. Tyttö on muuten erittäin voimakastahtoinen, sosiaalinen, rohkea ja avoin.*

Olin ihan pieni poika vielä, en osannut puhuakaan. Opettajaäitini soitti harmonia ja lauloi: ”Varjorinteen kukka, kalvas laps’ rukka, yksin tietä kulkee. Ei ole isää, ei ole äitiä, joka syliin sulkee”. Sitten hän huomasi, että suuret kyynelkarpalot valuivat poskiani pitkin, mutta mitään ääntä ei kuulunut. Äiti lopetti soittamisen, otti minut syliin ja lohdutteli, mutta minä nostin hänen kätensä koskettimille ja halusin hänen jatkavan...

Ihan hellyttävä tyttö teillä. On mainiota, että surullinen melodia yhdistyy hänen mielessään jonkun ihmisen ikävöimiseen. Jotkut musiikintutkijat ovat yhdistäneet valittavan mollimelodian emosta eroon joutuneen eläimen valitukseen ja väittävät vielä, että nämä väristyksiä aiheuttavat äänet ovat varastoituneet aivojen syvimpiin osiin.

Mielestäni huoleen ei ole mitään aihetta, kysymys on annostelusta. En karsisi surumielistä tai haikeaa musiikkia kokonaan, mutta eihän sillä pidä lasta kiusatakaan. Olen vakuuttunut, että musiikilla on tytön myöhemmässä elämässä tärkeä rooli, enkä ihmettelisi, vaikka hän joskus saisi toisiin ihmisiin tartutetuksi oman, voimakkaan tunnekokemuksensa.

## Pitääkö herkkiä poikia karaista?

*Olen itse aika herkkä. Itken helposti ja otan muiden sanomiset usein henkilökohtaisesti. Mieheni on sitä mieltä, että voisin antaa asioiden mennä enemmän toisesta korvasta sisään ja toisesta ulos. Nyt olen huomannut, että pojastani on tulossa samanlainen. Pelkään, että poikien ja nuorten miesten maailma on niin kova, ettei herkkä poikani ehkä pärjää. Miten voisin kouluttaa hänestä vähän ”kovemman” ja varmistaa, että hän nauttii elämästään eikä joudu kiusatuksi. Itse olin nuorena koulussa kiusattu enkä missään nimessä haluaisi pojalleni samaa kohtaloa.*

*Onko herkkyys vain persoonallisuudenpiirre, josta ei pääse eroon millään harjoittelulla? Vai voinko opettaa poikaani jotenkin vähemmän herkäksi? Olen yrittänyt etsiä keinoja opettaa itseäni, mutten ole löytänyt tyhjentävää vastausta. Täytyykö tämän luonteen kanssa vain oppia elämään? Itselleni se on ihan ok, mutta toivoisin pojalleni vähän paksumpaa nahkaa.*

Kääntäisin koko asian toisin päin ja lähtisin siitä, että poikasi herkkyys on upea ja suurenmoinen asia eikä mikään ongelma. Herkkyys ja kyky eläytyä toisen tunteisiin ovat juuri sitä, mitä tässä kalseassa maailmassa tarvitaan. On epätodennäköistä, että poikasi kiusaisi itse ketään, sillä hän osaa kuvitella, miltä kiusatusta tuntuu. Hän näkee kaiken voimakkaissa, elävissä väreissä, eikä hänen sisäinen maailmansa ole koskaan harmaa eikä tyhjä. Herkkyytensä takia hän voi

nauttia kauniista asioista. Ehkä hän kiinnostuu joskus jonkun taitteenlajin harrastamisesta.

Ankea realiteetti vahvistaa sen, että kiusantekijät hakevat kohteeseen lapsia, jotka reagoivat nimittelyyn ja tönimiseen pahastumalla ja itkemällä. Omakohtaistakin kokemuksta on: edes entisajan tiukan kurin oppikoulussa muutamat pojat eivät sietäneet huilunsoittoharrastustani ja pesivät naamani lumella. On myös tosiasia, että ilman jonkinlaista kiusatuksi joutumista harva lapsi selviytyy nuoruusikään. Lapselle voi opettaa jonkinlaisen hänelle soveltuvan tekniikan nimittelyä vastaan. Jos joku nimittää vaikka läskiksi, voi opetella jonkinlaisen vastarepliikin ja sanoa esimerkiksi ”ai sitäkö mieltä olet?” Silloin välttyy tunteelta, että joutuu nöyryytyksi ilman mitään puolustautumisen mahdollisuutta.

Vastamyrkky ei mielestäni ole herkkyyden vähentäminen. Viesti olisi kai jotakin sellaista kuin että ”olen herkkä ja ylpeä siitä.” Kaikki pojat eivät suinkaan ole karskeja tai kovia, ja on tärkeää, että poikasi löytää samanhenkistä seuraa. Millaisia muita ominaisuuksia hänellä on? Onko hän käsistään kätevä, liikunnallinen, notkea? Laulaako hän kauniisti? Tärkeää on löytää hänelle samanhenkinen ryhmä, joka on varsinkin pojille aivan keskeinen psyykkisen hyvinvoinnin osatekijä ja suoja nöyryytyksiä ja itsetunnon haavoja vastaan.